

POWIAT
NOWOSĄDECKI

Uzupełniający urlop macierzyński dla rodziców wcześniaków

Projekt „Prowadzenie Punktu Nieodpłatnej Pomocy Prawnej w Nowym Sączu” 2025

-Edukacja Szkolna Przeciwko Wykluczeniu Prawnemu prowadzona przez Ministerstwo Sprawiedliwości-

Zadanie zrealizowano przy wsparciu finansowym Powiatu Nowosądeckiego

Wprowadzenie

Z dniem 19.03.2025r. weszła w życie ustawa z dnia 6 grudnia 2024r. o zmianie ustawy - Kodeks pracy oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1871), na mocy której, wprowadzono do Kodeksu pracy przepis art.180(2) k.p. regulujący nowy rodzaj urlopu związanego z rodzicielstwem - **uzupełniający urlop macierzyński**.

Celem wprowadzenia nowej regulacji było ułatwienie opieki rodzicom dzieci przedwcześnie urodzonych oraz długotrwale hospitalizowanych, poprzez umożliwienie rodzicom kontynuację leczenia ich dzieci bez konieczności rezygnowania z pracy albo wykorzystywania przez rodziców urlopów wypoczynkowych lub zwolnień lekarskich w celu zapewnienia opieki nad chorym dzieckiem, jak również zapewnią dodatkowy czas na ich rehabilitację.

Przepisy przejściowe

Na mocy przepisu przejściowego (art. 26 ustawy nowelizującej, Dz.U. z 2024 r. poz. 1871) prawo do tego urlopu mają także pracownicy, którzy w tym dniu są uprawnieni do korzystania lub korzystają z urlopu macierzyńskiego (art. 180 k.p.) albo urlopu na warunkach urlopu macierzyńskiego (art. 183 k.p.).

Pracownicy, którzy w dniu wejścia w życie zmian (19.03.2025 r.) są uprawnieni do korzystania lub korzystają z urlopu macierzyńskiego albo urlopu na warunkach urlopu macierzyńskiego, powinni złożyć wniosek o udzielenie uzupełniającego urlopu macierzyńskiego najpóźniej w ostatnim dniu urlopu macierzyńskiego albo urlopu na warunkach urlopu macierzyńskiego.

Uzupełniający urlop macierzyński - komu przysługuje?

Zgodnie z art. 180(2) § 1 k.p. prawo do uzupełniającego urlopu macierzyńskiego może nabyć pracownica albo pracownik - ojciec wychowujący dziecko, w przypadku urodzenia dziecka „wcześniaka”, w związku z pobytem dziecka w szpitalu.

Uzupełniający urlop macierzyński przysługuje bezpośrednio po wykorzystaniu urlopu macierzyńskiego.

Uzupełniający urlop macierzyński - wymiar urlopu

Zgodnie z art. 180(2) § 1 k.p. wymiar urlopu zależy od hospitalizacji dziecka i terminu porodu i wynosi odpowiednio:

1) w przypadku urodzenia dziecka przed ukończeniem 28. tygodnia ciąży lub z masą urodzeniową nie większą niż 1000 g (ekstremalnie skrajny wcześniak) - w wymiarze tygodnia uzupełniającego urlopu macierzyńskiego za każdy tydzień pobytu dziecka w szpitalu do upływu 15. tygodnia po porodzie;

Uzupełniający urlop macierzyński - wymiar urlopu

2) w przypadku urodzenia dziecka po ukończeniu 28. tygodnia ciąży i przed ukończeniem 37 tygodnia ciąży lub z masą urodzeniową większą niż 1000 g (skrajny i średni wcześniak) - w wymiarze tygodnia uzupełniającego urlopu macierzyńskiego za każdy tydzień pobytu dziecka w szpitalu do upływu 8. tygodnia po porodzie;

3) po ukończeniu 37. tygodnia ciąży i jego pobytu w szpitalu, pod warunkiem że pobyt dziecka w szpitalu po porodzie będzie wynosił co najmniej 2 kolejne dni, przy czym pierwszy z tych dni będzie przypadał w okresie od 5. do 28. dnia po porodzie - w wymiarze tygodnia uzupełniającego urlopu macierzyńskiego za każdy tydzień pobytu dziecka w szpitalu w okresie od 5. dnia do upływu 8. tygodnia po porodzie.

Urodzenie dziecka przed ukończeniem 28. tygodnia ciąży lub z masą urodzeniową nie większą niż 1000 g

Warunkiem uzyskania prawa do uzupełniającego urlopu macierzyńskiego o którym mowa w § 1 pkt 1 jest urodzenie dziecka, które wymaga hospitalizacji przed ukończeniem 28. tygodnia ciąży lub z masą urodzeniową nie większą niż 1000 g.

Wystąpienie jednej z wymienionych sytuacji daje prawo do uzupełniającego urlopu macierzyńskiego w wymiarze tygodnia za każdy tydzień pobytu dziecka w szpitalu do upływu 15. tygodnia po porodzie.

Wymiar uzupełniającego urlopu macierzyńskiego uzależniono od okresu, przez jaki dziecko przebywa w szpitalu, określając jednocześnie maksymalny okres trwania tego urlopu, co oznacza, że nie w każdym przypadku wymiar urlopu uzupełniającego wyniesie 15 tygodni.

Urodzenie dziecka przed ukończeniem 28. tygodnia ciąży lub z masą urodzeniową nie większą niż 1000 g

Przykład:

Pracownica urodziła dziecko 1.06.2025 r. przed ukończeniem 28. tygodnia ciąży. Od dnia urodzenia dziecko przebywało w szpitalu 10 tygodni (do 09.08.2025 r.).

Urlop macierzyński zakończył się 18.10.2025 r.

Po wykorzystaniu 20 tygodni urlopu macierzyńskiego pracownica albo pracownik - ojciec wychowujący dziecko może wykorzystać 10 tygodni uzupełniającego urlopu macierzyńskiego (od 19.10.2025 r. do 27.12.2025 r.).

Urodzenie dziecka przed ukończeniem 28. tygodnia ciąży lub z masą urodzeniową nie większą niż 1000 g

Podsumowanie:

- przysługuje maksymalnie przez okres 15 tygodni;
- z uprawnienia może skorzystać każdy z rodziców dziecka;
- jest możliwy do wykorzystania w jednej części - bezpośrednio po urlopie macierzyńskim;
- warunkiem uzyskania prawa do uzupełniającego urlopu macierzyńskiego jest złożenie wniosku i dołączenie do wniosku wymaganych dokumentów;
- w przypadku urodzenia więcej niż jednego dziecka przy jednym porodzie przy ustalaniu wymiaru uzupełniającego urlopu macierzyńskiego należy uwzględnić wagę dziecka o najniższej masie urodzeniowej oraz okres pobytu w szpitalu dziecka najdłużej hospitalizowanego;

Urodzenie dziecka przed ukończeniem 28. tygodnia ciąży lub z masą urodzeniową nie większą niż 1000 g

Podsumowanie (cd.):

- przy ustalaniu wymiaru uzupełniającego urlopu macierzyńskiego okresy pobytu dziecka w szpitalu do upływu odpowiednio 15. tygodnia po porodzie sumuje się, a niepełny tydzień zaokrągla się w górę do pełnego tygodnia;
- za okres uzupełniającego urlopu macierzyńskiego przysługuje zasiłek macierzyński na zasadach określonych w ustawie z 25.06.1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 501).- w wysokości 100% podstawy wymiaru zasiłku.

Urodzenie dziecka po ukończeniu 28. tygodnia ciąży i przed ukończeniem 37. tygodnia ciąży i z masą urodzeniową większą niż 1000 g

Zgodnie z § 1 pkt 2 pracownica (albo pracownik - ojciec wychowujący dziecko) ma prawo bezpośrednio po wykorzystaniu urlopu macierzyńskiego do uzupełniającego urlopu macierzyńskiego dotyczy pracowników, rodziców dziecka, które urodziło się:

- po ukończeniu 28. tygodnia ciąży i,
- przed ukończeniem 37. tygodnia ciąży i
- z masą urodzeniową większą niż 1000 g.

W przypadku wystąpienia wszystkich trzech ww. przesłanek pracownica (albo pracownik - ojciec wychowujący dziecko) uzyskuje prawo do uzupełniającego urlopu macierzyńskiego w wymiarze tygodnia za każdy tydzień pobytu dziecka w szpitalu do upływu 8. tygodnia po porodzie.

Urodzenie dziecka po ukończeniu 28. tygodnia ciąży i przed ukończeniem 37. tygodnia ciąży i z masą urodzeniową większą niż 1000 g

Przykład:

Pracownica urodziła dziecko 1.07.2025 r. po ukończeniu 28. tygodnia ciąży i przed ukończeniem 37. tygodnia ciąży, i z masą urodzeniową większą niż 1000 g.

Dziecko przebywało w szpitalu od dnia urodzenia (1.07.2025 r.) do 18.11.2025 r. (20 tygodni).

Po wykorzystaniu 20 tygodni urlopu macierzyńskiego pracownica albo pracownik - ojciec wychowujący dziecko może wykorzystać 8 tygodni uzupełniającego urlopu macierzyńskiego.

Urlop macierzyński zakończył się 18.11.2025 r. Od 19.11.2025 r. do 13.01.2026 r. pracownica może korzystać z uzupełniającego urlopu macierzyńskiego.

Urodzenie dziecka po ukończeniu 28. tygodnia ciąży i przed ukończeniem 37. tygodnia ciąży i z masą urodzeniową większą niż 1000 g

Podsumowanie:

- ▣ przysługuje maksymalnie przez okres 8 tygodni;
- ▣ z uprawnienia może skorzystać każdy z rodziców dziecka;
- ▣ jest możliwy do wykorzystania w jednej części - bezpośrednio po urlopie macierzyńskim;
- ▣ warunkiem uzyskania prawa do uzupełniającego urlopu macierzyńskiego jest złożenie wniosku i dołączenie do wniosku wymaganych dokumentów;
- ▣ w przypadku urodzenia więcej niż jednego dziecka przy jednym porodzie przy ustalaniu wymiaru uzupełniającego urlopu macierzyńskiego należy uwzględnić wagę dziecka o najniższej masie urodzeniowej oraz okres pobytu w szpitalu dziecka najdłużej hospitalizowanego;

Urodzenie dziecka po ukończeniu 28. tygodnia ciąży i przed ukończeniem 37. tygodnia ciąży i z masą urodzeniową większą niż 1000 g

Podsumowanie (cd.):

- przy ustalaniu wymiaru uzupełniającego urlopu macierzyńskiego okresy pobytu dziecka w szpitalu do upływu odpowiednio 8. tygodnia po porodzie sumuje się, a niepełny tydzień zaokrągla się w górę do pełnego tygodnia;
- za okres uzupełniającego urlopu macierzyńskiego przysługuje zasiłek macierzyński na zasadach określonych w ustawie o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa - w wysokości 100% podstawy wymiaru zasiłku

Urodzenie dziecka po ukończeniu 37. tygodnia ciąży

Zgodnie z § 1 pkt 3 w przypadku gdy dziecko urodziło się po ukończeniu 37. tygodnia ciąży prawo do uzupełniającego urlopu macierzyńskiego zyskuje pracownica albo pracownik - ojciec wychowujący dziecko, pod warunkiem, że:

- ▣ pobyt dziecka w szpitalu po porodzie wynosi co najmniej 2 kolejne dni,
- ▣ przy czym pierwszy z tych dni przypada w okresie od 5. do 28. dnia po porodzie.

Spełnienie dwóch powyższych warunków, daje pracownicy albo pracownikowi - ojcu wychowującemu dziecko prawo do uzupełniającego urlopu macierzyńskiego w wymiarze tygodnia za każdy tydzień pobytu dziecka w szpitalu w okresie od 5. dnia do upływu 8. tygodnia po porodzie

Urodzenie dziecka po ukończeniu 37. tygodnia ciąży

Przykład:

Pracownica urodziła dziecko 1.05.2025 r. po ukończeniu 37. tygodnia ciąży.

Od dnia urodzenia dziecko przebywało w szpitalu 19 dni (od 1.05.2025 r. do 19.05.2025 r.).

Od 5. dnia po porodzie dziecko przebywało w szpitalu 14 dni.

Pracownicy albo pracownikowi - ojcu wychowującemu dziecko będzie przysługiwał urlop uzupełniający w wymiarze 2 tygodni.

Urodzenie dziecka po ukończeniu 37. tygodnia ciąży

Podsumowanie:

- przysługuje maksymalnie przez okres 8 tygodni;
- z uprawnienia może skorzystać każdy z rodziców dziecka;
- minimalny okres pobytu dziecka w szpitalu po porodzie powinien wynosić co najmniej 2 kolejne dni, przy czym pierwszy z tych dni powinien przypadać w okresie od 5. do 28. dnia po porodzie;
- jest możliwy do wykorzystania w jednej części - bezpośrednio po wykorzystaniu urlopu macierzyńskiego;
- warunkiem uzyskania prawa do uzupełniającego urlopu macierzyńskiego jest złożenie wniosku i dołączenie do wniosku wymaganych dokumentów;

Urodzenie dziecka po ukończeniu 37. tygodnia ciąży

Podsumowanie (cd.):

- w przypadku urodzenia więcej niż jednego dziecka przy jednym porodzie przy ustalaniu wymiaru uzupełniającego urlopu macierzyńskiego należy uwzględnić wagę dziecka o najniższej masie urodzeniowej oraz okres pobytu w szpitalu dziecka najdłużej hospitalizowanego;
- przy ustalaniu wymiaru uzupełniającego urlopu macierzyńskiego okresy pobytu dziecka w szpitalu do upływu odpowiednio 8. tygodnia po porodzie sumuje się, a niepełny tydzień zaokrągla się w górę do pełnego tygodnia;
- za okres uzupełniającego urlopu macierzyńskiego przysługuje zasiłek macierzyński na zasadach określonych w ustawie o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa - w wysokości 100% podstawy wymiaru zasiłku.

Urodzenie dziecka po ukończeniu 37. tygodnia ciąży

Podsumowanie (cd.):

- w przypadku urodzenia więcej niż jednego dziecka przy jednym porodzie przy ustalaniu wymiaru uzupełniającego urlopu macierzyńskiego należy uwzględnić wagę dziecka o najniższej masie urodzeniowej oraz okres pobytu w szpitalu dziecka najdłużej hospitalizowanego;
- przy ustalaniu wymiaru uzupełniającego urlopu macierzyńskiego okresy pobytu dziecka w szpitalu do upływu odpowiednio 8. tygodnia po porodzie sumuje się, a niepełny tydzień zaokrągla się w górę do pełnego tygodnia;
- za okres uzupełniającego urlopu macierzyńskiego przysługuje zasiłek macierzyński na zasadach określonych w ustawie o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa - w wysokości 100% podstawy wymiaru zasiłku.

Uzupełniający urlop macierzyński - wniosek

Na podstawie art. 180(2) § 4 k.p. - Uzupełniający urlop macierzyński udzielany jest na wniosek składany przez pracownicę albo pracownika - ojca wychowującego dziecko (w postaci papierowej lub elektronicznej) w terminie nie krótszy niż 21 dni przed zakończeniem korzystania z urlopu macierzyńskiego.

Pracodawca jest obowiązany uwzględnić wniosek.

We wniosku o udzielenie uzupełniającego urlopu macierzyńskiego pracownica albo pracownik powinni określić termin zakończenia urlopu macierzyńskiego - art. 180(2) § 6 k.p.

Uzupełniający urlop macierzyński - co musi zawierać wniosek - art. 180(2) § 5 k.p.

1) zaświadczenie wydane przez szpital albo inny zakład leczniczy podmiotu leczniczego wykonującego działalność leczniczą w rodzaju stacjonarne i całodobowe świadczenia zdrowotne, w którym przebywało dziecko, które powinno zawierać informacje:

a) o okresie pobytu dziecka w szpitalu oraz

b) o urodzeniu dziecka:

- przed ukończeniem 28. tygodnia ciąży lub z masą urodzeniową nie większą niż 1000 g;

- po ukończeniu 28. tygodnia ciąży i przed ukończeniem 37. tygodnia ciąży i z masą urodzeniową większą niż 1000 g;

- po ukończeniu 37. tygodnia ciąży (w razie urodzenia dziecka po ukończonym 37. tygodniu ciąży określenie masy dziecka w zaświadczeniu nie będzie konieczne);

Uzupełniający urlop macierzyński
- co musi zawierać wniosek - art. 180(2) § 5 k.p.

Do wniosku pracownik powinien również dołączyć dokumenty określone w przepisach wydanych na podstawie art. 186(8a) k.p. t.j. na podstawie przepisów Rozporządzenia Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 11 marca 2025 r. w sprawie wniosków dotyczących uprawnień pracowników związanych z rodzicielstwem oraz dokumentów dołączanych do takich wniosków (Dz. U. poz. 322).

Uzupełniający urlop macierzyński - wniosek

Jak wynika z przepisów § 14 ust. 1-2 rozporządzenia, wniosek o udzielenie pracownicy albo pracownikowi - ojcu wychowującemu dziecko uzupełniającego urlopu macierzyńskiego powinien zawierać:

- 1) imię i nazwisko pracownika;
- 2) termin zakończenia urlopu macierzyńskiego;
- 3) wskazanie okresu, na który ma być udzielony uzupełniający urlop macierzyński.

Uzupełniający urlop macierzyński - wniosek

Do wniosku należy dołączyć:

- oświadczenie pracownika o braku zamiaru korzystania z uzupełniającego urlopu macierzyńskiego albo z zasiłku macierzyńskiego za okres odpowiadający okresowi uzupełniającego urlopu macierzyńskiego przez drugiego z rodziców dziecka;
- zaświadczenie wydane przez szpital zawierające informacje o tygodniu ciąży, w którym urodziło się dziecko, lub masie urodzeniowej dziecka oraz informacje o okresie pobytu dziecka w szpitalu.

Uzupełniający urlop macierzyński - stosowanie innych przepisów art. 180(2) § 7 k.p.

Zgodnie z art. 180(2) § 7 k.p. do uzupełniającego urlopu macierzyńskiego stosuje się odpowiednio:

- ▣ **art. 45 § 3 k.p.** - nie stosuje się przepisu art. 45 § 2 k.p. zdanie pierwsze, na podstawie którego sąd pracy może nie uwzględnić żądania pracownika uznania wypowiedzenia za bezskuteczne lub przywrócenia do pracy;
- ▣ **art. 47 k.p.** - w przypadku pracownika, który podjął pracę w wyniku przywrócenia do pracy, przysługuje wynagrodzenie za cały czas pozostawania bez pracy;
- ▣ **art. 57 § 2 k.p.** - w przypadku przywrócenia pracownicy lub pracownika do pracy wynagrodzenie po przywróceniu do pracy przysługuje za cały czas pozostawania bez pracy;

Uzupełniający urlop macierzyński - stosowanie innych przepisów art. 180(2) § 7 k.p.

- **art. 163 § 3 k.p.** - na wniosek pracownicy udziela się jej urlopu wypoczynkowego bezpośrednio po uzupełniającym urlopie macierzyńskim; dotyczy to także pracownika - ojca wychowującego dziecko lub pracownika - innego członka najbliższej rodziny;
- **art. 165 pkt 4 k.p.** - jeżeli pracownik nie może rozpocząć urlopu wypoczynkowego w ustalonym terminie z przyczyn usprawiedliwiających nieobecność w pracy, a w szczególności z powodu uzupełniającego urlopu macierzyńskiego, pracodawca jest obowiązany przesunąć urlop na termin późniejszy;
- **art. 166 pkt 4 k.p.** - część urlopu niewykorzystaną z powodu uzupełniającego urlopu macierzyńskiego pracodawca jest obowiązany udzielić w terminie późniejszym;
- **art. 183(1) § 1 k.p.** - przy udzielaniu uzupełniającego urlopu macierzyńskiego tydzień urlopu odpowiada 7 dniom kalendarzowym.

Uzupełniający urlop macierzyński - ochrona stosunku pracy

Na podstawie art. 177 § 1-1(1)k.p. - od dnia złożenia przez pracownicę lub pracownika wniosku o udzielenie uzupełniającego urlopu macierzyńskiego, nie wcześniej niż 21 dni przed rozpoczęciem korzystania z uzupełniającego urlopu macierzyńskiego, pracodawca nie może:

- 1) prowadzić przygotowań do wypowiedzenia lub rozwiązania bez wypowiedzenia stosunku pracy z tą pracownicą lub tym pracownikiem;
- 2) wypowiedzieć ani rozwiązać stosunku pracy z tą pracownicą lub tym pracownikiem, chyba że zachodzą przyczyny uzasadniające rozwiązanie umowy bez wypowiedzenia z ich winy i reprezentująca tę pracownicę lub tego pracownika zakładowa organizacja związkowa wyraziła zgodę na rozwiązanie umowy.

Uzupełniający urlop macierzyński - ochrona stosunku pracy

Na podstawie art. 177 § 1-1(1)k.p. - od dnia złożenia przez pracownicę lub pracownika wniosku o udzielenie uzupełniającego urlopu macierzyńskiego, nie wcześniej niż 21 dni przed rozpoczęciem korzystania z uzupełniającego urlopu macierzyńskiego, pracodawca nie może:

- 1) prowadzić przygotowań do wypowiedzenia lub rozwiązania bez wypowiedzenia stosunku pracy z tą pracownicą lub tym pracownikiem;
- 2) wypowiedzieć ani rozwiązać stosunku pracy z tą pracownicą lub tym pracownikiem, chyba że zachodzą przyczyny uzasadniające rozwiązanie umowy bez wypowiedzenia z ich winy i reprezentująca tę pracownicę lub tego pracownika zakładowa organizacja związkowa wyraziła zgodę na rozwiązanie umowy.

Uzupełniający urlop macierzyński - ochrona stosunku pracy

Rozwiązanie przez pracodawcę umowy o pracę za wypowiedzeniem w okresie od dnia złożenia przez pracownicę albo pracownika wniosku o udzielenie uzupełniającego urlopu macierzyńskiego, do dnia zakończenia tego urlopu może nastąpić tylko w razie ogłoszenia upadłości lub likwidacji pracodawcy.

Zgodnie z art. 186(4) k.p. pracodawca dopuszcza pracownika m.in. po zakończeniu uzupełniającego urlopu macierzyńskiego do pracy na dotychczasowym stanowisku, a jeżeli nie jest to możliwe - na stanowisku równorzędnym z zajmowanym przed rozpoczęciem urlopu na warunkach nie mniej korzystnych od tych, które obowiązywałyby, gdyby pracownik nie korzystał z urlopu.

Uzupełniający urlop macierzyński - zasiłek macierzyński

Zgodnie z art. 29a ust. 1 Ustawa z dnia 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 501) dalej - u.ś.p.u.s. - Zasiłek macierzyński przysługuje przez okres ustalony przepisami Kodeksu pracy jako okres urlopu macierzyńskiego, urlopu na warunkach urlopu macierzyńskiego, uzupełniającego urlopu macierzyńskiego, urlopu rodzicielskiego oraz urlopu ojcowskiego.

Na podstawie art. 31 ust. 1 u.ś.p.u.s - miesięczny zasiłek macierzyński przysługuje w wysokości 100% podstawy wymiaru zasiłku za okres ustalony przepisami Kodeksu pracy jako okres m.in.
- uzupełniającego urlopu macierzyńskiego.